

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Patricie Zachové „Tělesné trestání a jeho dopady na dětskou psychiku.“

Problematicke trestání bylo věnováno již mnoho pozornosti, ale v tomto případě jde spíš o analýzu postojů rodičů, především matek, k výchově dětí předškolního a mladšího školního věku. Rodičovské postoje k výchově potomků procházejí v posledních letech proměnou, která má mnoho důvodů. Proto stojí za to občas zjistit, jak tato proměna pokračuje.

Předložená práce je obvyklým způsobem členěna na část teoretickou a vlastní výzkum. Teoretickou část pojala autorka jako pojednání o tělesných trestech a jejich možné minimalizaci. Řazení kapitol je logické, vychází z definice tělesného trestu, která není tak snadná, jak by se na první pohled zdálo. Autorka si všímá i obtížnosti určení hranice, za níž se tělesný trest stává týráním. Důležité je i upozornění na fakt, že trest funguje jenom tehdy, pokud jej dítě vnímá jako spravedlivý. Tělesné tresty mají svou historii, byly chápány jako oprávněný prostředek výchovy, která bývala přísnější než nyní. Jejich odmítání souvisí s celkový posunem názorů na přístup k lidem, resp. dětem. Pro lepší orientaci čtenáře nabízí autorka přehled forem tělesných trestů, vysvětluje jejich funkci a uvádí důvody, které mohou vést rodiče k volbě tělesného potrestání. Nadměrné a dlouhodobě používané tělesné tresty mohou mít negativní dopad, v krajním případě mohou dítě i traumatizovat. Vznik posttraumatické poruchy je důsledkem opravdu výjimečného týrání a nikoliv běžného trestání. Tuto subkapitolu by bylo proto vhodnější zkrátit. Nicméně je pravda, že dochází k trasgeneračnímu přenosu násilí, resp. tendence vychovávat děti s pomocí tělesných trestů. Ideou celé práce je snaha o minimalizaci tělesných trestů a v souladu s ní nabízí autorka i informaci o programech, které jsou takto zaměřené. Poslední kapitolu, věnovanou tělesnému trestání ve škole, lze chápat spíš jako doplňkovou.

Text teoretické části je dobře rozdělen, srozumitelně zpracován a využívá všech základních dostupných zdrojů české odborné i popularizující literatury. Úroveň jeho zpracování odpovídá požadavkům. Pozitivně lze hodnotit snahu o vlastní vyjádření, autorka se nespokojuje je s pouhým přejímáním cizích formulací a pokud ano, tak je prezentuje jako citace.

Vlastní výzkum. Jeho cíl byl jasně vymezen, autorka pracuje se 3 srozumitelně formulovanými hypotézami, které lze na základě výsledků odmítnout či potvrdit. Zkoumaná skupina je jasně definovaná a dostatečně rozsáhlá. Použitá metoda byla vhodně zvolena, pozitivně lze hodnotit i kombinaci dvou různých typů otázek.

Získané výsledky prezentuje v přehledných tabulkách a grafech, snaží se i o jejich interpretaci. Dotazované matky se jeví být velmi střizlivé a rozumné, nemají rozhodně tendenci zaujímat k výchově svých dětí jakkoli extrémní stanovisko. Způsob zpracování výzkumu je vhodný, z textu jasně vyplývá, jaké postoje tyto maminky zaujímaly a proč. Autorka dokázala na základě výsledků odpovědět, zda lze stanovené hypotézy považovat za platné. Ze způsobu zpracování závěru je zřejmý její zájem o sledovanou problematiku i vědomí možnosti využít takto získané poznatky.

Otázka k obhajobě: Myslíte si, že má na trestání potomků nějaký vliv sourozenecká kombinace (pouze chlapeci, pouze dívky či kombinace dětí obou pohlaví)?

Bakalářská práce odpovídá požadavkům, je konzistentní v pojetí tématu i jeho zpracování, vlastní výzkum je dostatečně rozsáhlý a standardně zpracovaný. Klasifikace: výborně.

V Praze dne 6.5.2011

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc.